

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Bakalářská práce

**Podnikání v agroturistice a venkovské turistice
ve vybrané destinaci**

autor práce: Simona Šmejkalová

© 2012 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra obchodu a financí

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Šmejkalová Simona

Podnikání a administrativa

Název práce

Podnikání v agroturistice a venkovské turistice ve vybrané destinaci

Anglický název

Business in agrotourism and rural tourism in chosen destination

Cíle práce

Cílem bakalářské práce je prostřednictvím zhodnocení stávajícího stavu zpracovat doporučení pro zlepšení možností podnikání v oblasti agroturistiky a venkovské turistiky pro destinaci Liberecký kraj.

Metodika

Metodika práce je založena na studiu vědecké literatury, odborných periodik a internetových zdrojů vztahující se ke zvolenému tématu. Pro zpracování analýzy a vytvoření syntézy budou použity komparace, pozorování a interview.

Harmonogram zpracování

Teoretická východiska: do 09/2011

Teoretická příprava otázek pro interview: 06/2011

Návštěva destinace, provedení interview: 07 - 08/2011

Zpracování dat: 10 - 11/2011

Diskuse: 12/2011

Závěr, korekce: 01/2012

Schválení práce vedoucím: 02/2012

Odevzdání práce na katedru: 03/2012

Rozsah textové části

30 - 40 stran

Klíčová slova

agroturistika, agrofarma, Liberecký kraj, zemědělství, cestovní ruch

Doporučené zdroje informací

BURIAN, M., První průvodce venkovskou turistikou a agroturistikou aneb jedou k nám hosté, ECEAT Brno, 1999, ISBN: 80-902640-0-X

KUNEŠOVÁ, E., NEDVĚDOVÁ, A., Technika cestovního ruchu, Praha: Grada, 1992, ISBN: 80-85623-32-3

NĚMČANSKÝ, M., Agroturistika, Karviná: OPF, SLU, 1995, ISBN: 80-85879-36-0

PĚLUCHA, M., Rozvoj venkova v programovacím období 2007-2013 v kontextu reformy SZP EU, Praha: IREAS, 2006, ISBN: 80-86684-42-3

STŘÍBRNÁ, M., Venkovská turistika a agroturistika, Praha, 2005, ISBN: 80-86726-14-2

VANĚČEK, D., Agroturistika, České Budějovice: JU ZF České Budějovice, 1997, ISBN: 80-7040-222-9

Odborná periodika a internetové zdroje

Vedoucí práce

Navrátilová Miroslava, Ing.

Termín odevzdání

březen 2012

doc. Antonín Valder, CSc.
Vedoucí katedry

prof. Ing. Jan Hron, DrSc., dr.h.c.
Děkan fakulty

V Praze dne 24.10.2011

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci „**Podnikání v agroturistice a venkovské turistice ve vybrané destinaci**“ jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce Ing. Miroslavou Navrátilovou a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

Simona Šmejkalová

V Praze dne

.....

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucímu práce, paní Ing. Miroslavě Navrátilové, za ochotu a připomínky k tvorbě mé práce a rodinám Kotykových a Filounů, za ochotu a poskytnuté informace použité v této práci.

Název: Podnikání v agroturistice a venkovské turistice ve vybrané destinaci

Title: Business in agrotourism and rural tourism in chosen destination

Souhrn

Bakalářská práce „Podnikání v agroturistice a venkovské turistice ve vybrané destinaci“ pojednává o podnikatelích podnikajících ve formě cestovního ruchu agroturistice. Práce je zaměřena na cestovní ruch, především jeho formu agroturistiku a vybrané ekofarmy v Libereckém kraji. První část práce tvoří kapitoly, ve kterých jsou zachycena teoretická východiska týkající se cestovního ruchu, jeho služeb, subjektů, destinací, venkovské turistiky, agroturistiky a podnikání. Těžiště vlastní práce je zaměřeno na dvě ekofarmy z Libereckého kraje, jejich charakteristiku, charakteristiku oblastí, kde se nacházejí a následné doporučení změn pro zlepšení stávajícího stavu podnikání.

Summary

The Bachelor Thesis "Business in rural tourism and agrotourism in chosen destination" deals with entrepreneurs doing business in the form of tourism agrotourism. The work is focused on tourism, particularly tourism and its form of selected organic farms in the district. The first part consists of chapters in which are recorded on the theoretical foundations of tourism, its services, agencies, destinations, rural tourism, rural tourism and business. The focus of their work is focused on two organic farms in the Liberec region, their characteristics, characteristics of the areas where they are and subsequent recommendations for changes to improve the current state of business.

Klíčová slova

agroturistika, agrofarma, Liberecký kraj, zemědělství, cestovní ruch, venkovská turistika, podnikání, destinace

Keywords

agrotourism, agrofarm, Liberec region, agriculture, tourism, rural tourism, business, destination

Obsah

1.	Úvod	8
2.1.	Cíle bakalářské práce	9
2.2.	Metodika	10
3.	Teoretická východiska	13
3.1.	Charakteristika cestovního ruchu	13
3.1.1.	Předpoklady cestovního ruchu	14
3.1.2.	Členění cestovního ruchu	14
3.1.3.	Služby cestovního ruchu	17
3.1.4.	Subjekty cestovního ruchu	19
3.1.5.	Destinace cestovního ruchu	20
3.1.6.	Venkovský cestovní ruch	21
3.2.	Agroturistika	22
3.2.1.	Segmentace zákazníků	23
3.2.2.	Ubytovací a stravovací služby v agroturistice	25
3.2.3.	Doprovodné programy	27
3.2.4.	Agroturistika v zahraničí	28
3.3.	Podnikání	29
4.	Vlastní práce	31
4.1.	Obecná charakteristika regionu Liberecký kraj	31
4.2.	Jizerské hory	32
4.3.	Krkonoše	34
4.4.	Interview	37
4.5.	Data zjištěná při interview	39
5.	Zhodnocení výsledků	44
6.	Závěr	47
7.	Seznam tabulek a schéma.....	48
8.	Použité zdroje	49
9.	Seznam příloh	51
10.	Přílohy	52

1. Úvod

Cestovní ruch je fenomén 21. století, představuje osoby pobývajících mimo jejich trvalé bydliště ve vybraných oblastech a služby, jenž jsou s tímto pobytem spojeny a zároveň slouží k uspokojení potřeb obyvatel a ostatních účastníků cestovního ruchu. Významně se podílí na růstu zaměstnanosti, tvorbě technické a dopravní infrastruktury, utváření přírody a krajiny a zlepšení kvality ubytovacích a stravovacích zařízení. Nejvýznamnější služby cestovního ruchu jsou služby ubytovací, stravovací a dopravní, které jsou pro účastníka cestovního ruchu nepostradatelné. Dalšími službami cestovního ruchu jsou například služby lázeňské, poskytované v lázeňských domech a při léčebných procedurách a další služby související se zaměřením pobytu osob. Oblast, kde je cestovní ruch provozován se nazývá destinací, která musí splňovat některé z předpokladů lokalizačních, selektivních či realizačních.

Venkovský cestovní ruch je jednou z forem cestovního ruchu, který se odehrává na venkově. Venkovská turistika udržuje charakter venkovské krajiny, zvyky a tradiční způsoby, a zároveň tvoří zdroj financí obyvatel a ochraňuje přírodu.

Agroturistika je formou venkovského cestovního ruchu, kde jsou turisté ubytováni na farmách a mají možnost seznámit se s hospodařením na farmě, výrobou produktů farmy a jejich konzumací. Agroturistika slouží jako finanční zdroj pro farmáře, stabilizuje venkovské obyvatelstvo a řeší nezaměstnanost v oblasti. Podniky působící v oblasti agroturistiky se zabývají především chovem masných či mléčných plemen krav, ale i pěstováním různých druhů zemědělských plodin. Podnikatelé provozující tuto činnost poskytují osobám, zajímajících se o toto odvětví, prostor pro seznámení se s ním. Služby jsou v agroturistice poskytovány jen omezeně. Ubytovaní probíhá v hromadných ubytovacích zařízeních či v soukromí, stravovací služby jsou poskytovány pouze v hromadných ubytovacích zařízeních. Doprovodné programy se odehrávají v přírodě, tudíž jsou závislé na sezónách a týkají se různých sportů a zemědělských činností.

Liberecký kraj je situován na severu Čech a zaujímá druhé místo mezi nejmenšími kraji. Oblast je atraktivní především kvůli svým přírodním podmínkám a kulturně historickým možnostem. Kraj je především průmyslově zaměřený. Nejvíce rozvinutý je nyní průmysl strojírenský, zpracovatelský a výroba bižuterie a skla.

2.1. Cíle bakalářské práce

Cílem bakalářské práce je prostřednictvím zhodnocení stávajícího stavu zpracovat doporučení pro zlepšení možností podnikání v oblasti agroturistiky a venkovské turistiky pro destinaci Liberecký kraj.

Cílem této práce je též poskytnutí inspirace podnikatelům, prostřednictvím výsledků této práce, které by vedlo ke zlepšení stavu jejich podnikání.

Teoretická východiska bakalářské práce mají za úkol seznámení s problematikou cestovního ruchu, jeho formami, druhy, službami, subjekty a destinací cestovního ruchu. Dalším z úkolů je proniknutí do pojmu venkovský cestovní ruch, především do jeho formy agroturistiky.

Analytická část bakalářské práce má za úkol charakterizovat farmy a v závislosti na zjištěných poznatcích vyvodit doporučení. Aby mohlo být toto doporučení vyvozeno, musí být splněny dílčí úkoly práce.

- Volba polohy sledovaných farem
- Vyhledání farem v příslušné lokalitě pomocí serverů zabývajících se agroturistikou
- Kontaktování a domluva s majiteli farem o poskytnutí informací důležitých pro splnění cíle této práce
- Sepsání otázek k ústnímu interview týkajících se farmy, produktů farmy, poskytovaných služeb a zákazníků farmy, které je následně předloženo majitelům farem.
- Doplnění zbývajících materiálů od majitele farmy, potřebných k dokončení práce
- Zpracování zjištěných dat a údajů z interview, která jsou shrnuta do celkové podoby.
- Vyvození doporučení dle zpracovaných dat a údajů

2.2. Metodika

Prvním krokem vypracování této bakalářské práce je prostudování všech teoretických východisek souvisejících s cestovním ruchem, agroturistikou a podnikáním obecně. Následuje průzkum trhu agroturistiky pomocí internetových portálů agroturistiky a telefonických rozhovorů s podnikateli působících v tomto odvětví v Libereckém kraji. Poté je možné přistoupit k vlastní práci. Dalším krokem je příprava otázek použitých při interview, jenž je prováděno osobně s podnikateli a následné vyhodnocení poznatků získaných při daném interview. Závěrem se navrhne doporučení vycházející ze zjištěných poznatků.

Dotazníková technika

Dotazníková technika patří mezi nepřímé techniky zkoumání. Dotazníky jsou subjektivní, jelikož je jejich vypovídací schopnost ovlivněna ochotou jedince vypovídat, jeho schopností provádět pozorování, jeho motivací a intelektuální úrovní. Dotazníky musí být pečlivě sestaveny, vyzkoušeny a zbaveny nedostatků, než se uplatní v širokém měřítku a jsou jedním z nejvíce rozšířených prostředků sběru dat. Dotazníky dělíme dle jejich formálnosti na standardizované a nestandardizované [15].

Nestandardizované dotazníky mají značnou volnost. Je určen pouze rámec cílů rozhovorů. Prostřednictvím dotazníku obdržíme velké množství informací, které se obtížně zpracovávají.

U standardizovaných dotazníků je tazatel omezen předem danou formulací otázek. Jedná se o řízené otázky, při kterých je zajištěna uniformita odpovědí. Odpovědi jsou vynucovány a ztrácí se jisté množství informace [15].

Metodou používanou pro tvorbu této bakalářské práce je především interview, které formou řadíme mezi dotazníkové techniky.

Interview

Interview neboli rozhovor má dlouhou historii. Počátky rozhovoru jsou různorodé. Některé rozhovory vznikaly při sociálních výzkumech 19. století, některé při terénních pracích etnologů a jiné při klinických rozhovorech psychologů. V současné době je to

například rozhovor novinářský. V minulosti byl přikládán velký důraz informátorovi. Dotazník se začal postupně nahrazovat posloucháním mluvčího [14].

Interview je používán jako jeden z výzkumných metod [14].

Interview je možno dělit z hlediska jeho formálnosti a neformálnosti na interview standardizované a nestandardizované.

Ve standardizovaném rozhovoru jsou předem známy otázky, které jsou neměnné a jasně formulované, avšak musí být zachováno i přesné řazení otázek rozhovoru. Výsledky z tohoto standardizovaného rozhovoru lze dobře porovnávat [24].

Nestandardizovaný rozhovor umožňuje zachytit i širší souvislosti a zároveň odstranit chyby, které mohou vzniknout při špatném porozumění dotazovaného otázky. Při nestandardizovaném rozhovoru lze v průběhu rozhovoru pozměnit otázky dle situace, což znesnadňuje srovnání výsledků. Nestandardizovaný rozhovor se používá spíše při kvalitativním výzkumu než při výzkumu kvantitativním [24].

Otázky k rozhovoru si tazatel sepisuje s časovým předstihem do seznamu. Tazatel většinou otázky nakonec klade v jiném pořadí, než si je dříve sepsal, jelikož je jednodušší dotazované osoby rozmluvit při konverzaci. Některé otázky mohou být velice obecné či jsou to dokonce pouze okruhy otázek a jiné otázky jsou konkrétní a propracované. Otázky na sebe musí logicky navazovat a nesmí se přebíhat od jednoho tématu k druhému. Neuspořádané či překvapivé otázky a otázky, které se rychle střídají, a není na ně moc času, způsobí u dotazovaného negativní signál. Nejvíce důležité jsou první otázky. První otázky by měly být prosté a lehké, ale nesmí jich být příliš mnoho, aby si dotazovaný nezvykl na příliš povrchní odpovědi. Otázky se sepisují jak tazateli přijdou na mysl a následně se seřadí podle témat [14].

Tazatel v rozhovoru musí být aktivní a musí rozhovor vést, ale současně musí být taktní a zdrženlivý. Tazatel by měl respondentovi pozorně naslouchat, snažit se porozumět a dát tak najevo, že má rozhovor pro tazatele velký význam a projevovat dotazované osobě sympatie. Tazatel se nejprve snaží být vědomě milý, pozorný, což jsou nástroje, které pomáhají respondentovi rozmluvit [14].

Dotazované osoby v rozhovoru neříkají pokaždé pravdu. Vždy se najde v rozhovoru místo, kde dotazovaná osoba něco zamlčí nebo kde lže. Toto místo vzniká při otázce, která je dotazované osobě nepříjemná. Jinou situací je odchýlení od objektivních faktů, což se nepokládá za lež. Někteří lidé vyprávějí historky, které ovšem nejsou

pravdivé, ale osoba vyprávějící tento příběh mu sama věří. Vedoucí rozhovoru by měl být obezřetný, aby jeho data zjištěná při rozhovoru nebyla zkreslená [14].

Skutečný výzkum začíná ve chvíli, kdy se výzkumník rozhodne zpracovat obsah svých poznámek. Tato fáze se nazývá „obsahová analýza“. Zkoumání má vést do hloubky. Studium materiálů musí být aktivní a produktivní. Zpracování dat je redukcí komplexní reality, proto mohou někteří tazatelé raději pracovat s filtrovaným a zhuštěným podkladem.

Závěrečná práce zabere výzkumníkovi mnoho času, jelikož psaní textu není pouhým psaní. Materiály a poznámky, které si výzkumník v průběhu interview zapisoval, musí dešifrovat a přeformulovat do úplné formy. Poznámky se musí seřadit podle jednotlivých témat, podtémat a odstavců a získat tak materiál pro argumentaci pro napsané pasáže [14].

3. Teoretická východiska

3.1. Charakteristika cestovního ruchu

Pojem cestovní ruch je velmi složité přesně vymezit, proto existuje mnoho definic od různých autorů, avšak žádné nejsou shodné. Níže jsou uvedeny některé z nich.

Cestovní ruch je významný společensko-ekonomický fenomén jak z pohledu jednotlivce, tak i společnosti. Každoročně představuje největší pohyb lidské populace za rekreací, poznáváním a naplněním vlastních snů z příjemné dovolené. Je součástí potřeby a způsobu života obyvatel zejména ekonomicky vyspělých zemí. Ve světovém měřítku patří vedle obchodu s ropou a automobilovým průmyslem ke třetím největším exportním odvětvím [1].

Obecně se cestovní ruch definuje jako krátkodobý přesun lidí na jiná místa, než jsou místa jejich obvyklého pobytu, za účelem pro ně příjemných činností [2].

Cestovní ruch je činnost lidí spočívající v cestování a pobytu mimo místo jejich obvyklého pobytu do doby kratší jednoho uceleného roku za účelem využití volného času, obchodu a za jinými účely [4].

Cestovní ruch je nevýrobní činnost a náleží do sektoru služeb. Služby cestovního ruchu slouží k uspokojování základních lidských potřeb. Cestovní ruch zahrnuje dopravu, turistická zařízení, průvodcovské služby, ubytovací a stravovací služby a služby spojené s doprovodnými programy [4].

Cestovní ruch patří mezi nejvýznamnější součásti národního i světového trhu a je největším zaměstnavatelem jedním z nejvýnosnějších odvětví světové ekonomiky [4].

Je velice významný z makroekonomického hlediska, jelikož tvoří příjmy do státního rozpočtu, podílí se na tvorbě hrubého domácího produktu, působí na investiční aktivitu, příznivě ovlivňuje nezaměstnanost, přispívá do platební bilance státu a má vliv na příjmy rozpočtů regionů [4].

Cestovní ruch pozitivně ovlivňuje také dopravu, obchod, bankovníctví, zemědělství, stavebnictví, telekomunikace, kulturu a sport [4].

3.1.1. Předpoklady cestovního ruchu

Předpoklady provozování cestovního ruchu je možné rozdělit do tří velkých skupin. Pokud místo splňuje jednu nebo více skupin předpokladů je vhodné k provozování cestovního ruchu.

Lokalizačním předpokladem je určitá oblast nebo umístění cestovního ruchu. Tyto předpoklady se dále rozdělují na předpoklady přírodní a kulturní.

Přírodní předpoklady mají několik důležitých podmínek. Podnebí, hydrologické poměry, rostlinstvo, živočišstvo a povrch jsou nejdůležitější z těchto podmínek. Podnebí ovlivňuje cestovní ruch teplotou, srážkami, slunečním svitem, vlhkostí vzduchu. Oceány, moře, jezera, přehradní nádrže, řeky a rybníky, ale také podzemní vody, minerální prameny a termální prameny mají významnou úlohu v předpokladech cestovního ruchu.

Kulturní předpoklady jsou dány technickými památkami, archeologickými lokalitami, galeriemi, muzei, architektonickými památkami, významnými parky a památkami lidové architektury. Kulturní předpoklady souvisí s historickým vývojem daných území [4].

Selektivní předpoklady zahrnují podmínky politické, ekonomické, demografické, avšak do této skupiny náleží také psychologické pohnutky ovlivněné reklamou, znalostí jazyků, propagací cestovních kanceláří a módností [4].

Realizační předpoklady zauímají místo v konečné fázi určitého cestovního ruchu. Do této skupiny náleží doprava, dopravní síť a materiálně technické předpoklady [4].

3.1.2. Členění cestovního ruchu

Specifikovat cestovní ruch ve všeobecné rovině by bylo zcela nedostačující, proto se v každodenní praxi projevuje v různých druzích a formách, které se neustále vyvíjejí a obohacují v závislosti na poptávce účastníků cestovního ruchu a na možnostech nabídky.

Druhy cestovního ruchu

O druzích cestovního ruchu se hovoří tehdy, je-li základem posuzování motivace jejich účastníků, nebo-li účel, pro který cestují [1]. Druhy cestovního ruchu jsou následující:

Rekreační cestovní ruch je zaměřen na regeneraci tělesných a duševních sil člověka. Velmi rozšířenou formou je pobytový rekreační cestovní ruch. Podle způsobu dopravy rozlišujeme turistiku pěší, lyžařskou, vodní, cykloturistiku, jízdu na koni a mototuristiku. Do této skupiny řadíme také lázeňské pobyty a turistiku venkovskou [4].

Hlavním motivem **kulturního cestovního ruchu** je poznání, návštěva kulturně historických památek, muzeí a galerií. Do této skupiny zařazujeme také náboženský cestovní ruch, kde turisty motivuje návštěva posvátných a poutních míst, církevních památek [4].

Společensky zaměřený cestovní ruch je motivován návštěvou příbuzných, místem, odkud pocházejí předci [4].

Sportovní cestovní ruch je spojen s návštěvou různých sportovních událostí. V době velkých celosvětových událostí se desetitisíce lidí stávají účastníky cestovního ruchu. [4].

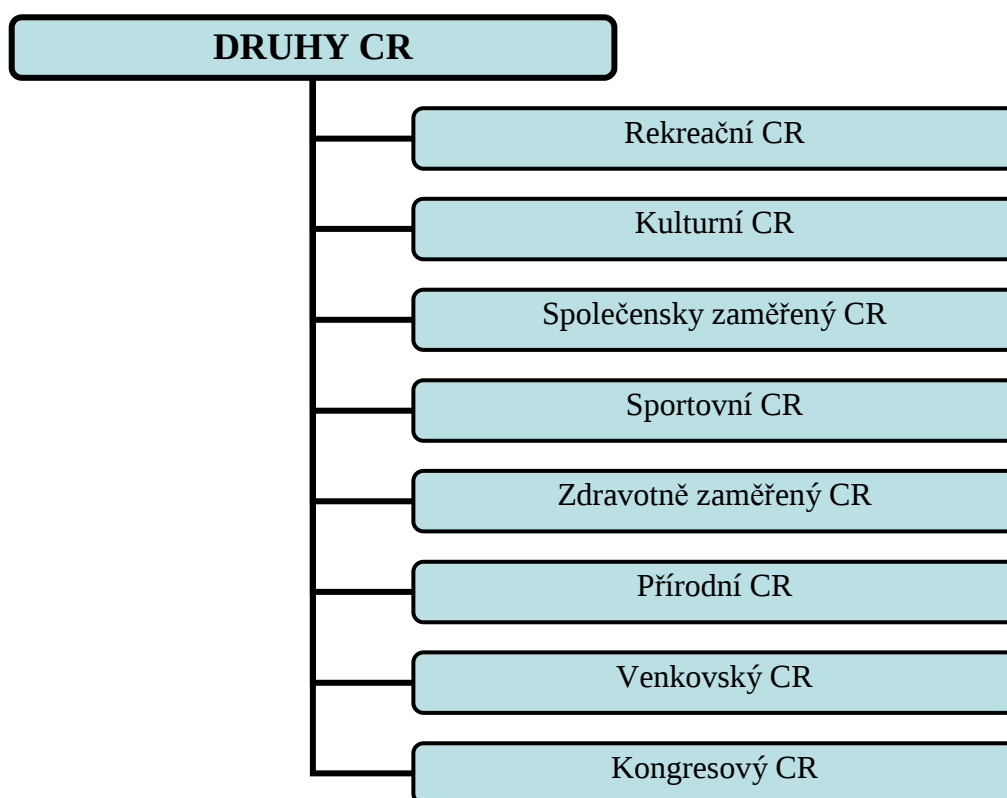
Hlavním cílem **zdravotně zaměřeného cestovního ruchu** je obnova duševních a fyzických sil člověka. Odehrává se ve speciálních zařízeních, mnohdy umístěných ve speciálních oblastech. Speciálními zařízeními jsou lázně a rekreační centra. Pobyt v lázních je doprovázen léčebnými procedurami, které pozitivně ovlivňují zdravotní stav člověka. Nejznámějšími procedurami jsou hydroterapie, fototerapie, elektroléčba, inhalace, kryoterapie, termoterapie a ostatní léčebné úkony [7].

Přírodní cestovní ruch se zaměřuje na pobývání v přírodě. Nejatraktivnější je pro osobu provozující tento druh cestovního ruchu příroda člověkem neprobádaná, nenarušená či dokonce dosud nenavštívená. Do těchto přírodních památek náleží pouště, pralesy, národní parky, arktické oblasti, přírodní rezervace a jiná místa vzdálená od obydlených oblastí [7].

Venkovský cestovní ruch představuje pobyty na venkově, které jsou spojené s různými aktivitami. Zvláštní formou venkovského cestovního ruchu je agroturismus [7].

Základem **kongresového cestovního ruchu** je setkání většího počtu odborníků, věnujících se různým disciplínám v různých oblastech. Cílem je získávání nových kontaktů, vyměňování informací, vědomostí a poznatků, které se odehrává na kongresech, přednáškách či konferencích [7].

Schéma 1 Druhy cestovního ruchu

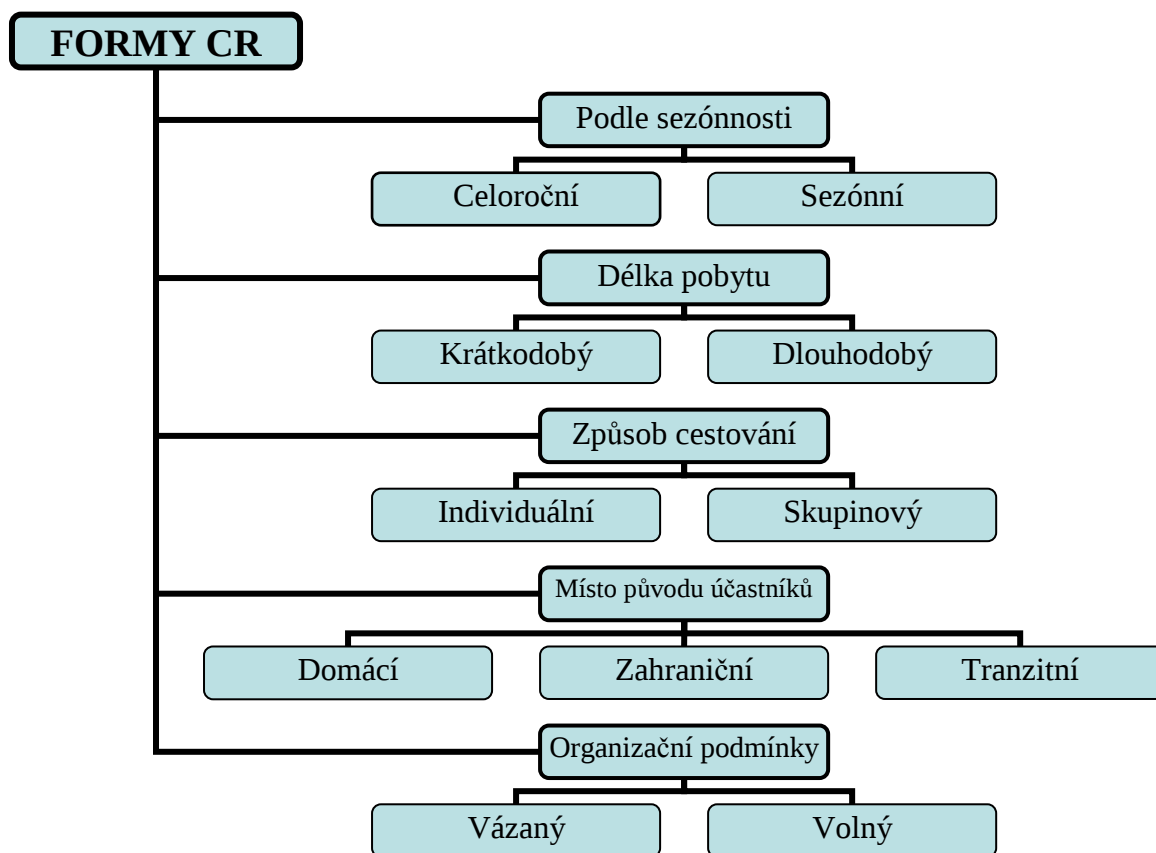
Zdroj: POUROVÁ, M., Agroturistika, Praha, 2002

Formy cestovního ruchu

O formách cestovního ruchu se hovoří, jsou-li základem posuzování cestovního ruchu různé příčiny, které ho ovlivňují a důsledky, které cestovní ruch přináší [1].

Formy cestovního ruchu umožňují určit podstatu cestovního ruchu z hlediska potřeb a cílů účastníků. Pokud je známa podstata cestovního ruchu lze lépe připravit produkt a nabízet ho na trhu cílové skupině účastníků cestovního ruchu [1].

Schéma 2 Formy cestovního ruchu

Zdroj: DROBNÁ, D., MORÁVKOVÁ, E.: Cestovní ruch pro střední školy a veřejnost, Praha, 2004, ISBN:80-7168-901-7

3.1.3. Služby cestovního ruchu

Služby se často rozlišují podle významu ve spotřebě účastníků cestovního ruchu na služby základní a doplňkové. Základní služby jsou ty, které souvisí s přemísťováním a služby spojené s pobytem účastníků. Služby doplňkové souvisí s využíváním atraktivit. Dále můžeme služby dělit podle ekvivalentnosti výměny při poskytování služeb na služby placené a neplacené a podle způsobu zabezpečení na služby vlastní a služby zprostředkované. Nejčastěji se služby cestovního ruchu dělí podle jejich funkcí ve vztahu k uspokojování potřeb účastníků [9].

Jedná se o:

Základem **dopravních služeb** je přeprava účastníků cestovního ruchu mezi trvalým bydlištěm a místem cestovního ruchu, mezi místy cestovního ruchu a v místě cestovního ruchu. S dopravními službami souvisejí i jiné služby. Jde o informace o dopravním spojení, rezervace míst v dopravních prostředcích, prodej dopravních cenin a úschova a přeprava zavazadel [9].

Ubytovací služby souvisejí s pobytovou stránkou cestovního ruchu. Účastníkovi cestovního ruchu poskytují přechodné ubytování či přenocování. S ubytovacími službami jsou spojené služby, které uspokojují účastníkovi potřeby v ubytovacím zařízení. Je to buzení hostů, vyřizování telefonů, úschova cenností, prodej vybraných druhů zboží, tiskovin, praní a žehlení prádla a mnoho dalších [9].

Stravovací služby zajišťují základní potřeby výživy účastníků cestovního ruchu. Jedná se o služby občerstvení, základního stravování a doplňkové stravování [9].

Zprostředkovatelské služby souvisejí se zprostředkováváním, organizováním a zabezpečováním činností umožňující účast na cestovním ruchu. Tyto služby jsou zajišťovány především prostřednictvím cestovních kanceláří. Cestovní kanceláře zajišťují služby ubytovací, dopravní, stravovací, průvodcovské, lázeňské a další [9].

Lázeňské služby souvisejí především s lázeňskou léčbou a pobytem v lázních. Mezi základní lázeňské služby se řadí služby lékařské, léčebné, ubytovací, stravovací a společensko-kulturní a mezi služby doplňkové pedikúra, manikúra, prodej upomínkových předmětů a kosmetika [9].

Kongresové služby zajišťují uspokojování potřeb účastníků kongresového cestovního ruchu. Kongresové služby zahrnují kromě obvyklých služeb ubytovacích, stravovacích, směnářských i služby jiné, zaměřené na kongresovou akci. Do těchto služeb můžeme zařadit organizaci vlastní kongresové akce, programy před zahájením a po skončení akce [9].

Společensko-kulturní služby uspokojují společenské a kulturní potřeby účastníků cestovního ruchu. Tyto služby jsou poskytovány kulturními a osvětovými zařízeními, jako jsou galerie a divadla [9].

Sportovně-rekreační služby umožňují účastníkům cestovního ruchu využití přírodních či uměle vytvořených předpokladů pro rozvoj sportu, rekreace a turistiky. Při

těchto službách jsou využívány hřiště, tělocvičny, sportovní haly, plavecké bazény, koupaliště, lední plochy, vleky, lanovky a běžecké tratě [9].

Směnárenské služby jsou spojené se zahraničním cestovním ruchem. Jde o služby spojené s nákupem, prodejem a výměnou devizových prostředků účastníka cestovního ruchu.

Průvodcovské služby jsou většinou poskytovány ve spolupráci s cestovními kancelářemi [9].

Další služby poskytované účastníkovi cestovního ruchu jsou pojistné služby, služby obchodu, komunální služby, horské služby, služby účastníkům venkovského cestovního ruchu, průvodcovské služby a animační služby [9].

3.1.4. Subjekt cestovního ruchu

Subjekt cestovního ruchu představuje účastník cestovního ruchu. Subjektem cestovního ruchu je každý, kdo uspokojuje svoje potřeby spotřebou statků cestovního ruchu v době cestování a pobytu osob mimo místo jejich trvalého bydliště. Účastník cestovního ruchu je označován jako návštěvník, turista nebo výletník. Mezi cestujícími zaujímá své místo též stálý obyvatel jako potencionální účastník cestovního ruchu [1].

Stálý obyvatel je osoba, která pobývá alespoň šest měsíců po sobě následujících v místě před příchodem do jiného místa na kratší dobu než šest měsíců [1].

Návštěvník je osoba, která cestuje na jiné místo v zemi, kde se nachází její trvalé bydliště, na dobu kratší než šest měsíců [1].

Výletník je návštěvník, který necestuje na kratší dobu než 24 hodin. Výletník přebodovává v navštíveném místě [1].

Turista je osoba, která si kupuje zájezd jako balíček služeb. Existuje mnoho typologií turistů.

Podle sociologa Cohena (1979) se turisté dělí na čtyři typy.

Organizovaný masový turista je turista, který si kupuje dovolenou jako balíček služeb v populární destinaci, kterou tráví většinou s přáteli.

Individuální masový turista je osoba, která si kupuje volnější balíček služeb umožňující větší svobodu.

Turista-průzkumník je osoba, která si plánuje své cesty sama, vyhýbá se ostatním turistům a navazuje kontakty s místními obyvateli.

Turista-tulák se snaží stát dočasně součástí komunity obyvatel [2].

Smith v roce 1995 definoval sedm typů turistů, a to objevitelé, elitní turisté, nekonvenční turisté, neobvyklí turisté, nastávající masoví turisté, masoví turisté a charteroví turisté.

Plog v roce 1977 spojil chování turistů s osobnostními rysy a definoval psychocentriky a allocentriky [2].

3.1.5. Destinace cestovního ruchu

Destinace existují na různých úrovních, které jsou spolu ve vzájemných vztazích [2].

Destinace cestovního ruchu je podle WTO geografický prostor (stát, region, místo), který si návštěvník vybírá jako cíl své cesty [12].

Destinace je geografický prostor, který host volí jako cíl účasti na cestovním ruchu [1].

Podle některých turistů je jedna destinace celý kontinent. Jiní zastávají názor, že je destinací region nebo země [2].

Destinaci cestovního ruchu můžeme pokládat za komplexní produkt, který je složen z mnoha produktů a za kolektivního výrobce, podle kterého musí být řízena jako podnik či organizace [12].

Destinace jsou považovány za standardní a konkurující si jednotky, proto musí být jejich prodej a rozvoj pečlivě řízen. Destinaci z určitého hlediska definuje sám klient svým pozorováním a výběrem služeb [8].

Nejmenší destinační jednotkou je resort. Resort je místo nebo menší oblast, která je určená k trávení volného času, odpočinku a k různým aktivitám [12].

Management destinací

Trend managementu destinací směřoval v posledních desetiletích k „politickému managementu destinací“, který je charakteristický pro sedmdesátá léta. V druhé polovině devadesátých let dochází k rozvoji managementu destinací především kvůli informačním technologiím. [8].

Management destinací je vhodnější cestou pro regiony, jelikož vychází ze snadnějšího řízení procesů než je tomu na úrovni národní. Destinační management na národní úrovni v plném rozsahu je velice těžko proveditelný, s výjimkou zemí menšího geografického rozměru [8].

Marketing destinací

Marketing destinace lze označit jako vědomou i nezáměrnou kooperaci, jelikož všechny subjekty spoluvytvářejí její charakter [8].

Podle Sestina a Bennetta marketing destinace stojí na pěti stavebních prvcích: na filozofii orientace na zákazníka, na analytických postupech a konceptech nutných k rozvíjení filozofie, na technice sběru dat, na plánovací funkci a strategických rozhodnutích a na organizační struktuře [8].

3.1.6 Venkovský cestovní ruch

Venkovská turistika je cestovní ruch, který se odehrává na venkově [6].

Venkovská turistika se začala objevovat již v 19. století. Provozovali ji lidé z rodících se průmyslových měst a aglomerací. Prvními místy venkovské turistiky byly Alpy a kanadské Skalisté hory, kam byli lidé dopravováni novými železničními společnostmi. Moderní venkovská turistika se rozšířila především v 70. až 90. letech 20. století [6].

Venkovská turistika má mnoho tváří. Náleží sem dovolená na farmách (agroturistika), jenž dále zahrnuje dovolenou v přírodě, jezdeckví, ekoturistiku, rybaření, zdravotní turistiku, myslivost, pěší turistiku, horolezectví, turistiku za uměním, dobrodružství [6].

Venkovská turistika by měla být umístěna do venkovských oblastí, kde nalezneme malé budovy, malá sídla, hospodářské budovy, mnoho starších budov, malé podniky. Pod

pojmem venkov si samozřejmě představíme malovýrobu, otevřený prostor, kontakt s přírodou a zvířaty, dědictví minulosti, tradiční zvyky a způsoby. Rozvoj venkovské turistiky by měl pomáhat udržet venkovský charakter určité oblasti a neměl by ničit místní zdroje. Venkovská turistika by měla vyjadřovat nástroj na ochranu přírody a její krajiny a ne nástroj rozvojový. Krajina je ve venkovské turistice turistickou atrakcí, proto se o ní musí zvláště pečovat [6].

Venkovský cestovní ruch má své zvláštní projevy. Ubytování ve venkovských ubytovacích zařízeních má omezenou kapacitu, což zabraňuje „masové turistice“. Zázemí těchto zařízení je komorní, téměř rodinného rázu. V horských a podhorských oblastech se kloubí zemědělství s nabídkami cestovního ruchu. Hostům jsou poskytovány čerstvé produkty hospodářství, někdy i ekologické produkty. Chalupy a chaty, které jsou pronajímány, jsou českým fenoménem, který nemá nikde jinde v Evropě obdobu [6].

Venkovský cestovní ruch má několik forem. Jde o agroturismus, ekoagroturismus a ekoturismus [7].

Ekoagroturistika

Ekoturistika je formou venkovského cestovního ruchu. Základem jsou pobyty na ekologicky hospodařících farmách, které produkují bio-produkty. Důležité je u této formy sepeť s farmářskou rodinou, účast na zemědělských pracích a konzumace vyrobených produktů [2].

3.2. Agroturistika

Agroturistika je forma venkovské turistiky, kterou provozuje farmář a slouží mu jako vedlejší finanční zdroj k udržení nebo rozšíření jeho pracovní činnosti [5].

Je ideálním typem rodinné dovolené. Umožňuje strávit volný čas ve zdravém prostředí českého venkova. Host se může volně pohybovat po celé farmě a má tak možnost se vším se seznámit, včetně domácích i hospodářských zvířat. Může si také přímo na farmě koupit domácí produkty, jako mléko, tvaroh, sýry, vejce nebo čerstvou zeleninu či ovoce [5].

Agroturistika pomáhá venkovskému obyvatelstvu v jeho stabilizaci, může také částečně vyřešit problémy s nezaměstnaností ve venkovských oblastech. Lidé žijící na

venkově nejsou díky agroturistice zcela závislí na městě. Agroturistika je pro farmáře výrazným zdrojem příjmů v ročním rozpočtu [5].

Význam agroturistiky

Provozování agroturistiky má význam pro zemědělské podnikatelské subjekty, obce a pro regiony a stát [11].

Význam agroturistiky pro zemědělské podnikatelské - Agroturistika je pro zemědělce doplňkovým zdrojem příjmů farmy a finalizuje produkci podnikatelských subjektů. Podnikatelské subjekty mohou zpeněžit vlastní výrobky, ubytovací kapacity, prostředí farmy, pole, louky a krajinu. Agroturistika vytváří podnikatelským subjektům podmínky pro hospodaření i na méně výnosných či ohrožených farmách [11].

Význam agroturistiky pro obce - Agroturistika vytváří v obci nové pracovní příležitosti a finanční zdroje pro vybavenost obce. Dále zvyšuje úroveň vybavenosti obce a příjmy obyvatel obce i samotné obce. Agroturistika přispívá k využívání přírodního a kulturního a historického potenciálu, udržuje a oživuje gastronomické a jiné zvyklosti a činí z nich předmět nabídky. V některých případech může oživit a tradiční řemeslnou výrobu, folklórní a jiné tradice [11].

Význam agroturistiky pro regiony a stát - Agroturistika z pohledu státu snižuje nezaměstnanost a vytváří pracovní příležitosti v zemědělství, rozptyluje cestovní ruch do větších územních celků a návštěvníci ze zahraničí na farmách zvyšují exportní aktivity státu. Z pohledu regionu agroturistika stabilizuje osídlení venkova a pomáhá udržovat a obnovovat vesnické osídlení [11].

3.2.1. Segmentace zákazníků

Na venkov přijíždějí ve velké míře především hosté z průmyslově vyspělých zemí, které velmi láká zachovalá příroda Čech. V posledních letech však na venkov zavítává stále více tuzemských zájemců z velkých měst, pocházejících ze střední vrstvy obyvatel. Venkov zajímá rekreanty všech věkových kategorií a různorodých zájmů.

Rodiny s dětmi

Tato skupina zákazníků tvoří zhruba 40 % hostů přijíždějících na venkov. Pokud se podnikatel bude chtít zaměřit na tuto skupinu, musí brát na zřetel především bezpečnost dětí. Farma musí být situována tak, aby se děti mohly po farmě a jejím okolí bezpečně pohybovat. Farma by měla mít nějaké zařízení na hraní, sportování a například bazén, pískoviště, houpačky či prolézačky. Vybavení farmy dětskými přístroji, vaničkami, postýlkami, stoličkami, hrami, pastelkami, pastelýnou, barvami, papíry a knihami je velkou výhodou. Na farmě by měla být společenská místnost, kde si mohou děti hrát a jejich rodiče relaxovat. Velmi vítaná je pomoc ve formě hlídání dětí, alespoň po část dne [5].

Hosté zaměřeni na zdravý životní styl

Tuto skupinu zajímá vše, co může udělat „pro své zdraví“. Tito hosté dbají na to, aby jedli vše jen v mezích racionální výživy. Potraviny, které konzumují, musí být z ekologického zemědělství. Zároveň jim záleží na chovu zvířat, aby netrpěla a aby louka, na které se pasou, nebyla uměle hnojena a na poli nebyly používány pesticidy a další chemikálie [5].

Hosté zaměřeni na přírodu

Tyto hosty zajímá vše, co souvisí s přírodou, jako jsou rostliny, ptáci, krajiny, lesy, horniny, společenství hmyzu, přírodní útvary, chráněná území či národní parky. Tito hosté přijeli na farmu obdivovat její okolní krajinu. Budou ochotni vstávat za úsvitu jen proto, aby zaslechli křik tetřeva, nebo budou stoupat do kopců jen, aby viděli rozkvétat vzácnou květinu. Důležité je seznámení hostů se vším co mohou v okolí spařit nebo seznámení s místním odborníkem či nasměrování na nejbližší informační středisko. Tyto hosty zaujme například rozšíření nedalekého jeskynního komplexu, objevení obojživelníků v řece, obnově lesa po napadení kůrovcem a další [5].

Jezdectví

Jízda na koni je stále více vyhledávanou činností. Podnikatelé, provozující farmu či ranč, musí mít s chovem velké zkušenosti. V této činnosti hraje velkou roli sezónnost. Přes léto koně vydělávají s minimálními provozními náklady, ale po zbytek roku jsou to velké finanční výdaje [5].

Rybáři

Podnikatel se může na tuto činnost zaměřit pouze v případě, že vlastní na pozemku či v blízkém okolí rybník nebo řeku. V tom případě je pro tyto hosty velkou pomocí zařízení rybářské povolenky [5].

Cyklisté

Hosté zaměřeni na cyklistiku mají jednu nevýhodu - nikde nevydrží moc dlouho. Nejspokojenější jsou v malém kempu a nevyžadují většinou žádný velký nadstandard. Jejich pobyty trvají jen několik dní, ale často se jen někde zastaví na noc a zase pokračují dál v jízdě [5].

Senioři

Senioři očekávají od své dovolené aktivní odpočinek, procházky, menší projížďky na kolech, návštěvy zajímavých míst, lehčí sportovní vyžití. Potěší je vše co „znovuožilo“, vše co jim připomene jejich mládí, to co dříve dělali jejich rodiče. Jsou to činnosti jako stloukání másla, mletí obilí v ručním mlýnku, výroba domácích sýrů. O všem si rádi pohovoří s farmářem, navštíví místní trhy, kulturní akce a ochutnají krajové speciality. Senioři vyžadují vyšší kvalitu ubytovacích služeb a větší pozornost [5].

Tento seznam zákazníků není samozřejmě úplný. Existuje mnoho dalších skupin. Výše zmiňované skupiny a skupiny dosud nezmiňované se však navzájem prolínají. Do zatím nezmiňovaných skupin patří například zájemci o architekturu, folklór, malíři, kreslíři, umělci a další.

3.2.2. Ubytovací a stravovací služby v agroturistice

Ubytovací a stravovací služby jsou základem rozvoje cestovního ruchu, a to i vesnické turistiky a agroturistiky. Tyto služby mají nejrůznější podoby.

Ubytovací služby

Turistické ubytovací zařízení v agroturistice je zařízení, které slouží jako přechodné ubytování pro turisty. Ubytovací zařízení se dělí podle druhů do kategorií a podle vybavení

a poskytovaných služeb do tříd. Třídy ubytovacích zařízení se označují hvězdičkami. Ubytovací zařízení v agroturistice se člení do dvou základních skupin, a to na ubytování v soukromí a hromadná ubytovací zařízení [3].

Ubytovací zařízení můžeme rozdělit do čtyř tříd. Do těchto kvalitativních tříd jsou ubytovací zařízení zařazena na základě kontroly. Kontrolu vykonává zástupce certifikačního orgánu. Před zařazením do dané třídy musí splnit ubytovací zařízení podmínky v požadovaném rozsahu [5].

UBYTOVÁNÍ V SOUKROMÍ

Je to ubytování v bytovém či rodinném domě nebo ve stavbách pro individuální rekreaci. Kategorie ubytování v soukromí poskytuje jen určitý počet samostatných ubytovacích jednotek ke krátkodobému pronájmu. Agroturistika doporučuje pro tuto kategorii maximálně 10 lůžek, jelikož při větším počtu hostů nelze podávat snídani. Tato kategorie s sebou přináší i další služby, které mohou zemědělské podnikatelé poskytnout turistům [3].

Ubytování v soukromí lze členit na ubytování v obytných místnostech objektů, na pronájem samostatných objektů a na pronájem přilehlých pozemků ke stanování a kempování [6].

Pro všechny druhy ubytování existují minimální požadavky v doporučeném standardu služeb ubytování v soukromí. Požadavky jsou uplatňovány na obytnou a obývací místnost, hygienické zařízení, lůžko [6].

HROMADNÁ UBYTOVACÍ ZAŘÍZENÍ

Do této kategorie náleží ubytovací zařízení typu malé hotely či penziony.

Hotel je hromadné ubytovací zařízení, které má minimálně 10 pokojů pro hosty určené pro přechodné ubytování a služby s tím spojené. Hotely se zařazují až do pěti tříd [6].

Penzion je hromadné ubytovací zařízení s nejméně 5 pokoji. Ubytovací a stravovací služby jsou zde srovnatelné s hotelem, avšak doprovodné programy a ostatní služby jsou poskytovány pouze v omezeném rozsahu. Penziony můžeme zařadit do čtyř tříd. Penzion je většinou rodinnou záležitostí. Zaměstnanci penzionu bývají převážně příbuzní a rodinní příslušníci [6].

Každé ubytovací zařízení by mělo mít obchodní název. Pro hromadná ubytovací zařízení je tato povinnost povinná ze stavebního zákona [6].

Stravovací služby

Stravovací služby poskytované pro ubytování v soukromí je zajištěné majitelem farmy ale pouze v případě, že je kapacita ubytovacího zařízení maximálně 10 lůžek, jelikož při větším počtu hostů nelze podávat snídani [6].

Pokud není na farmě zabezpečené společné stravování hostů, musí podnikatel zajistit pro ubytované kuchyň s vybavením pro přípravu jídel a teplých nápojů, mytí nádobí a jejich úschovu, lednici s mrazákem [6].

V hromadných ubytovacích zařízeních musí být zajištěné celodenní stravování hostů. Zařízení by měla provozovat restauraci s vyškoleným personálem nebo obsluhu na pokoj. Velmi vítanou je nabídka dětských porcí a pokrmů pro děti [6].

3.2.3. Doprovodné programy

Doprovodné programy zvýrazňují atraktivnost nabízených služeb a kompletují celý produkt cestovního ruchu. Doprovodné programy nemusí organizovat pouze ubytovatel, může jít o aktivity, které se týkají okolí, akce sportovní či rekondiční provozované v blízkém okolí. Doprovodné programy, týkající se agroturistiky jsou:

Stravování

Nabídka surovin a pokrmů z nich připravených by měla být spjata s vesnicí a zemědělstvím. Krajské speciality, posvícenské slavnosti a zabíjačkové hody znamenají pro účastníka cestovního ruchu motivaci [6].

Zemědělské činnosti

Zemědělské činnosti jsou rekondiční akce spojené s pomocí turistů při žních, pasení hospodářských zvířat, úklid stájí a chlévů [6].

Projížd'ky na koních

Tuto formu doprovodných programů lze provést pouze v případě, že farmář chová koně a má k tomuto chovu uzpůsobenou farmu. Projížd'ky v bryčce nebo v kočáře jsou také důležitou atraktivitou [6].

Lov zvěře, rybaření

Nabídka těchto doprovodných programů závisí na zázemí farmy.

Letní a zimní sporty

Do této skupiny náleží celá řada doprovodných programů. Důležitou úlohu zde má klima okolní krajiny. Nabídku tvoří pěší turistika, cykloturistika, koupání a v zimě lyžování, sáňkování a bruslení [6].

Dalšími doprovodnými programy v agroturistice je houbaření nebo sběr lesních plodin.

3.2.4. Agroturistika v zahraničí

Zemědělec se může podílet na cestovním ruchu několika způsoby, a to buď jako producent potravin, poskytovatel služeb nebo jako kapitálový investor. V zahraniční agroturistice se rozlišují tři základní typy agroturistiky [10]. Jsou to:

Labužnická nebo gastronomická turistika - tento typ agroturistiky je zaměřený na odbyt regionálních specialit, hosty, restaurace či okruh odběratelů. Labužnická turistika se vyskytuje v zemích Středomoří a částečně i ve Francii [10].

Turistika s poskytováním přístřeší - typické pro tento typ je „dovolená na selském dvoře“. Farmář poskytuje návštěvníkům nocleh a další služby uspokojující potřeby návštěvníka.

Skandinávský typ agroturistiky - Návštěvníkům jsou pronajímány kempinkové plochy či prázdninové domy a byty. Okruhy služeb, které jsou hostům poskytovány, jsou jen malé nebo jsou pronájmy úplně bez služeb. Tento typ poslední dobou dosti rozšiřuje do klasických zemí střední Evropy [10].

3.3. Podnikání

Podnikání se rozumí soustavná činnost prováděná samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku [27].

Při zahájení podnikání je nutné položit si dvě důležité otázky, a to „Co je skutečným cílem podnikání?“ a „V čem bude výrobek mít výhodu nad výrobkem konkurence?“ [4].

Podstatou podnikání je rozhodování podnikatele o oboru podnikání, co bude vyrábět, jaké služby bude poskytovat, náhled na konkurenci, kdo budou zákazníci a jakou právní formu podnikání si zvolí. Zda bude podnikatel vystupovat jako fyzická či právnická osoba. Právní forma podnikání závisí na velikosti kapitálu, na druhu výrobku nebo poskytovaných službách [4].

Podnikatelem je osoba, která je zapsaná v obchodním rejstříku, která podniká na základě živnostenského zákona, která provozuje zemědělskou výrobu a je zapsána do evidence podle zvláštního předpisu a která podniká na základě jiného než živnostenského zákona podle zvláštních předpisů [27].

Podnikatel musí mít vypracovaný důkladně promyšlený podnikatelský záměr, jelikož nestačí mít jen chuť podnikat [4].

Mezi další důležitá rozhodnutí podnikatele patří vyhledání místa, kde se bude podnik nacházet a organizace podniku. Podnikatel si musí položit otázky, zda bude podnik malý či velký a zda bude mít zaměstnance a společníky a jaká bude jeho organizační struktura [4].

Místo podnikání je adresa zapsaná v obchodním rejstříku nebo v jiné evidenci. Podnikatel je povinen nechat zapsat místo svého podnikání do obchodního rejstříku (30).

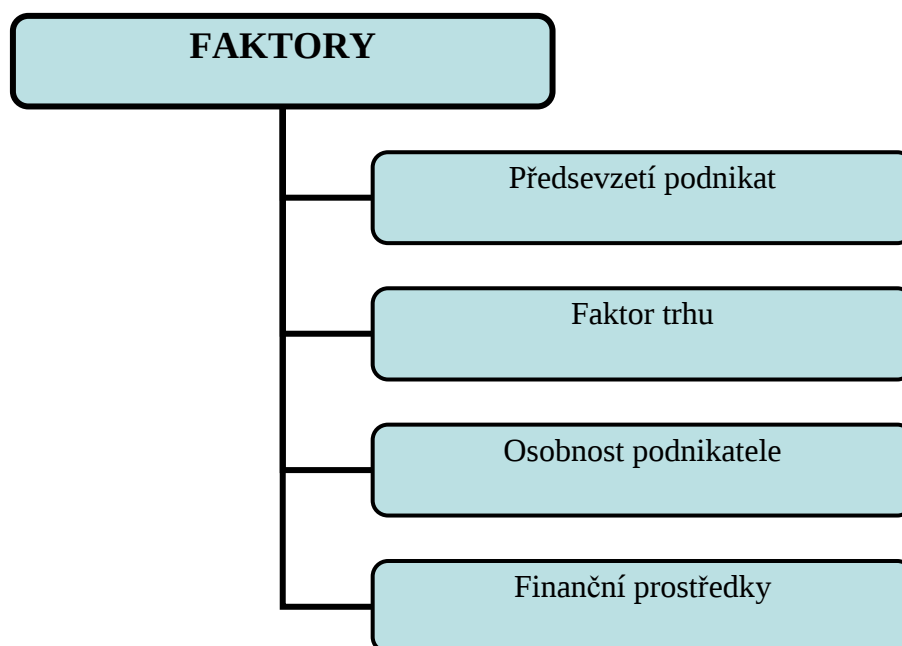
Podnikem se rozumí soubor hmotných, nehmotných a osobních složek podnikání. K podniku náleží věci, práva a majetkové hodnoty, které slouží k provozu podniku a patří podnikateli [27].

Rozhodnutí o kapitálu je důležitým krokem podnikatele. Podnikatel se musí rozhodnout o míře použití cizího kapitálu a o možnostech získání úvěru. Pokud dosáhne kladného hospodářského výsledku, rozhoduje o jeho rozdělení a zda má investovat či rozšiřovat podnik [4].

Obchodním jměním podnikatele, fyzické osoby, se rozumí majetek, který náleží podnikateli a slouží k jeho podnikání [27].

Vlastní kapitál podniku je tvořen vlastními zdroji financování podnikatele a v rozvaze se vykazují na straně pasiv [27].

Schéma 3 Faktory při zahájení podnikání

Zdroj: POUROVÁ, M., Agroturistika, Praha, 2002, ISBN: 80-213-0965-2

4. Vlastní práce

4.1. Obecná charakteristika regionu

Liberecký kraj se nachází na severu Čech a se svou rozlohou 3163 km² zabírá 4 % území České republiky. Liberecký kraj je po Praze druhým nejmenším krajem České republiky. V roce 2000 se stal Liberecký kraj vyšším územním samosprávním celkem. Dříve toto území zaujímal kraj Severočeský a Východočeský. Dnešní Liberecký kraj se administrativně dělí na 4 okresy, 36 měst a 179 obcí spolu s krajským a zároveň největším městem kraje Libercem. Liberecký kraj zahrnuje oblasti Česká kotlina, Jizerské hory, Krkonoše a část Lužických hor. Sousedé kraje jsou Středočeský kraj na jihu, Ústecký kraj na západě, Německo na severozápadě, Polsko na severovýchodě a Královéhradecký kraj na východě [13].

Počet obyvatel kraje se pohybuje okolo 447 788 obyvatel a hustota zalidnění je 138,8 obyvatel/km². Průměrný věk obyvatel Libereckého kraje činí 38,6 let. 51,3 % žen z celkového počtu obyvatel kraje má trvalý pobyt v Libereckém kraji. V Libereckém kraji lze nalézt několik národnostních menšin, z nichž nejpočetnější je německá, podstatně méně zastoupenou menšinou jsou Romové a židé [26].

V letech 1918 -1938 patřilo území Libereckého kraje k nejvýznamnějším průmyslovým oblastem tehdejšího Československa. Mezi nejdůležitější průmyslová odvětví patřil textilní a sklářský průmysl a výroba bižuterie. V průběhu let docházelo k útlumu textilního průmyslu a vzestupu průmyslu strojírenského a těžby surovin. Po roce 2000 došlo ke zvýšení počtu podnikatelských subjektů v Libereckém kraji a též k rozvoji průmyslu strojírenského, kovodělného, dopravního, skla, keramiky, stavebních hmot, průmyslu gumárenského a plastikářského. V Libereckém kraji je průmysl koncentrován do větších měst jako Liberec, Česká Lípa a Jablonec nad Nisou [26].

Liberecký kraj je pro své vynikající přírodní podmínky více než vhodný pro cestovní ruch v letních i zimních měsících. Jelikož se území Libereckého kraje rozkládá přes oblasti Krkonoš, Jizerských hor a Lužických hor, má vynikající podmínky pro zimní dovolenou. V letních měsících je kraj vhodný pro pěší a cykloturistiku, horolezectví, koupání, městskou turistiku a památkovou turistiku [25].

Farmy, kterým je věnovaná vlastní práce, se nacházejí v Jizerských horách a Krkonoších, proto je další specifická pozornost zaměřena právě na tyto oblasti.

4.2. Jizerské hory

Jizerské hory jsou nejsevernějším pohořím České republiky a nacházejí se mezi Lužickými horami a Krkonošemi. Nejvyšší horou Jizerských hor na české straně je Smrk, kde také pramení řeka Jizera, po které jsou hory pojmenovány. Jizerské hory se rozkládají v Libereckém kraji na území okresů Liberec, Jablonec nad Nisou a Semily [16].

Příroda

Pod přehradou Souš, nedaleko obce Desná, je na říčce Černá Desná řada vodopádů. Řeka zde vytváří kaskády a několikametrové vodopády.

Breuerova studánka leží na trase Smržovského vyhlídkového kruhu. Při její návštěvě si můžete udělat malou odbočku k tzv. Fischerovu kameni [20].

Přehradní nádrž Souš byla na Černé Desné postavena v letech 1912-15 a zatopila plochu téměř 86 ha.

Breuerova studánka leží na trase Smržovského vyhlídkového kruhu. Při její návštěvě si můžete udělat malou odbočku k tzv. Fischerovu kameni

Mordýřská studánka je lesní studánka s původním jménem Märderbärnl.

Tajemná Potoční studna je prameniště potoka Žernovníku, které je opředeno několika pověstmi [20].

Na vrcholu Černé studnice a na Černostudničním hřebeni směrem k Muchovu je několik žulových skal. Nejvýznamnější z nich jsou Čertovy skály.

Scholzeho kříž a Selská skála jsou zajímavá výletní místa nacházející se nedaleko Smržovky [20].

Dalšími přírodními zajímavostmi jsou Městský lesopark Smržovka a Muchov [20].

Kultura

Muzeum místní historie Smržovka sídlí v prostorách smržovského Záměčku na náměstí T.G.Masaryka. Tento Záměček nechal postavit hrabě Albrecht Maxmilián Des Fours jako letní sídlo pro panstvo [21].

Muzeum obrněné techniky Smržovka se nachází ve Smržovce. Kromě muzejní expozice se zde odehrávají i ukázky jízdy a rekonstrukce bojových operací.

Expozice lehkého opevnění se nachází na pomezí Jizerských hor a Krkonoš pod rozhlednou Štěpánkou, v Kořenově.

Muzeum Jizerských hor leží uprostřed Jizerských hor, v osadě Jizerka. Sídlí v objektu Českého svazu ochránců přírody Jizerka.

Muzeum ozubnicové dráhy je ojedinělé muzeum věnované jediné ozubnicové železnici u nás [21].

Ve Velkých Hamrech bylo v roce 2011 otevřeno Muzeum obnovitelných zdrojů energie.

Historie

Černá Studnice je kamenná rozhledna s výhledem na Jizerské hory.

Bramberk je původní dřevěná rozhledna, která se tyčila nad lučanským údolím již od roku 1889.

Rozhledna Terezínka je vyhlídková skála na úbočí hory Muchov, která byla upravena jako zděná vyhlídka se schodištěm [20].

Skalní vyhlídka Finkenstein leží přímo nad obcí Smržovka. Její jméno pochází od smržovského průmyslníka Finkeho [20].

Protržená přehrada leží na řece Bílé Desné u obce Desná, v nadmořské výšce 806 m.n. Její stavba byla dokončena v roce 1915, ale hned v září následujícího roku došlo k jejímu protržení.

První sáňkařská dráha, která byla vybudovaná ve Smržovce v roce 1912 [20].

Mezi další historické památky Jizerských hor patří Riedlova hrobka, Budova bývalého soudu v Tanvaldu, Budova radnice v Tanvaldu, Památník Svárovské stávky a Pomník obětem Protržené přehrady [20].

Sport

Jizerské hory, díky své přírodě a reliéfu, jsou předurčené k cykloturistice, turistice a běžkování.

Mezinárodní cyklotrasa Odra - Nisa prochází územím tří zemí: Německa, Česka a Polska. Počátek cesty je od pramene Nisy v Jizerských horách až k Baltskému moři.

Cyklostezka Járy Cimrmana byla vybudována v místech, která jsou nerozlučně spjata s působením tohoto velikána. Tanvaldsko je totiž oblastí, která je v díle Járy Cimrmana několikrát zmiňována.

Dalšími cyklotrasami v blízkosti Plav jsou cyklotrasa kolem Černostudničního hřbetu a cyklotrasa okolo Zlatníku [22].

Černostudniční hřeben na Terezínku je hřebenová vycházka lemovaná lesy a mnoha skalami. Cestou je možné se občerstvit v chatě na Černé studnici nebo v sedle Berany [22].

Další turistické trasy se nachází okolo Tanvaldu a Smržovky. Jsou to turistické trasy na Bukovou, na Bramberk, kolem Smržovky, kolem Tanvaldu, Smržovský vyhlídkový okruh, Tanvaldský vyhlídkový okruh [22].

Jizerská lyžařská magistrála nabízí přes 155 km upravovaných běžeckých tratí.

Běžecký areál Břízky se nachází v zalesněné příměstské části města Jablonce. Areál svým umístěním i výškovou polohou umožňuje využití pro běžecké lyžování.

Běžecké tratě Štěpánka jsou tři nově vyznačené trasy kolem vrcholku Hvězda s rozhlednou Štěpánka [22].

4.3. Krkonoše

Příroda

Krkonošský národní park byl vyhlášen v roce 1963 jako druhý národní park v tehdejším Československu. Je jedním z nejvýznamnějších chráněných přírodních území u nás a řadí se mezi největší parky v Evropě.

Přírodní rezervace Úpská rašelina je jedním z nejrozsáhlejších vrchovištních rašelinišť v Krkonoších, jeho severní část přechází na polské území [20].

Historie Městský park a lesopark Trutnov sahá až do roku 1888, kdy došlo k odvodnění původní pastviny a byly vysázeny první stromy a keře [20].

Rybník Vejsplachy je přírodní koupaliště s písčitými plážemi s pozvolným vstupem do vody [20].

Čížkovy kameny se nacházejí na východním okraji Trutnova, v části Poříčí [20].

Kultura

Augustiniánský klášter je významnou barokní památkou města. V současnosti sídlí v budově konventu Krkonošské muzeum při Správě Krkonošského národního parku.

Jilemnické muzeum se zaměřuje především na historii a národopis západních Krkonoš a počátky a vývoj českého lyžování. Raritou je unikátní Metelkův mechanický betlém.

Krkonošské muzeum Vrchlabí se nachází v centru Vrchlabí ve čtyřech historických domech.

Galerie města Trutnova soustřeďuje svou činnost na vytváření sbírek českého výtvarného umění, které vznikalo nebo se jiným způsobem vztahuje k regionu Trutnovska a Podkrkonoší.

Muzeum Podkrkonoší se nachází v centru města, vedle kostela Narození Panny Marie. Expozice muzea je velmi rozmanitá. V muzeu se nachází sbírka malovaných terčů a terčovnic, soubor militarií, sbírky hodin a unikátní soubor reliéfně řezaných včelích úlů.

Památník J.A.Komenského je umístěn v budově zámku, ve kterém Komenský v letech 1627-1628 několikrát pobýval před svým odchodem do exilu [21].

Kulturní dům Střelnice Vrchlabí je kulturní a vzdělávací zařízení zaměřené na zábavné a vzdělávací pořady, divadelní představení, koncerty, organizování zájmových činností a besed, pořádání výstav, pořadů pro děti.

Společenský dům Jilm zabezpečuje kulturní a společenské akce v Jilemnici. V září 2010 bylo otevřeno UFFO, Společenské centrum Trutnov. Z poloviny skleněná budova nabízí variabilní vnitřní prostory pro divadlo, koncerty i další volný čas [21].

Historie

Zámek Jilemnice pochází z 16. století, kdy jej nechali postavit Křinečtí z Ronova.

Zámek Horní Branná se nachází na vyvýšeném místě, kde dříve stávala tvrz. Byl založen v roce 1533 Zdeňkem z Valdštejna.

Zámek Vrchlabí je malebný renesanční zámek obklopený parkem, který tvoří centrum Vrchlabí. Byl vybudován na místě původní gotické tvrze důlním podnikatelem Kryštofem Gendorfem v polovině 16. století [20].

Zvědavá ulička je unikátním souborem staveb lidové architektury. Většina domů pochází z doby po požáru města v roce 1788.

Tuláčkův statek se nachází v obci Kruh u Jilemnice. Je významnou památkou zapsanou v seznamu nemovitých kulturních památek [20].

Tvrz Stachelberg byla stavěna s vizí největší dělostřelecké tvrze v Československu. V současné době je tvrz stavebně historickou památkou a slouží jako museum [20].

Sport

Cyklotrasa kolem Jilemnice je dlouhá 24,1 km a je zaměřena na poznání historie Jilemnice.

Rýchorský sjezd je trasa, která vede z Horní Malé Úpy přes Horní Albeřice a Žacléř do Trutnova.

Jilemnice - Lomnice nad Popelkou je zhruba 20 km dlouhá trasa přírodou z města Jilemnice do Lomnice nad Popelkou [22].

Pohádková stezka Malá Úpa je turistickou trasou pro malé za pohádkami Marie Kabátové.

Z Mladých Buků přes Dolní Sejfy do Antonínova údolí je klidná a nepříliš frekventovaná cesta Antonínovým údolím končící u přírodní památky Slunečná stráň. Délka trasy je 7 km a převýšení cca 200 m. Cesta je vhodná pro seniory a osoby pohybující se s holemi. Je sjízdná pro kočárky a bez problémů též pro elektrické vozíky, vzhledem k mírnému, ale stálému stoupání cesty je pro osoby na mechanických vozících vhodná asistence.

Dalšími krkonošskými turistickými trasami jsou Turistická trasa Žalské rozhledy a Bucharova cesta [22].

Lyžařská turistická běžecká trasa „Bud’ fit“ je jedna z mnoha pravidelně upravovaných běžeckých tratí v Jilemnici [22].

4.4. Interview

S farmáři rodinou Kotyků pocházejících z Roztok U Jilemnice a bratry Šourkovi z Plav bylo dohodnuté interview. Toto interview bylo rozděleno do čtyř okruhů otázek. Otázky byly zaměřeny na farmu jako celek, na zákazníky, na produkty farmy a na poskytované služby. Mezi otázky o poskytovaných službách byly nejvíce zapojeny ty, které se týkaly ubytovacích služeb a v malém měřítku ty, které se týkaly stravovacích služeb a doprovodných programů.

Otázky uvedené v interview, které se zaměřují na farmu, jsou:

1. Kolik let již existuje farma?
2. Farma vznikla financováním vlastními zdroji či formou úvěru?
3. Jakou právní formu má Váš podnik?
4. Dostáváte nějaké dotace od Evropské Unie?
5. Jak dlouhá byla doba návratnosti investic?
6. Jakou máte cenovou politiku?
7. Jaká je rozloha farmy?
8. Jaká je výše měsíčních nákladů na provoz farmy?
9. Než jste začali podnikat, vytvořili jste si nějaký podnikatelský plán?
10. Jste nyní v ziskových položkách či ve ztrátě?
11. Spolupracujete s nějakou cestovní kancelář?
12. Jakým způsobem propagujete Vaši farmu?
13. Kolik máte zaměstnanců?
14. Plánujete nějaké změny či úpravy farmy?

Otázky týkající se zákazníků jsou:

15. Na jaký segment zákazníků jste zaměřeni?
16. Jakým způsobem jste připraveni na Vámi zvolený segment zákazníků?
17. Jaká je demografická struktura hostů?
18. Jsou hosté zapojováni do činností farmy?
19. Kolik hostů měsíčně navštíví Vaši farmu v sezóně a minisezóně?

Otázky, které se zaměřují na produkt farmy, jsou:

20. Je farma zaměřena na živočišnou či rostlinnou výrobu?
21. Jaké druhy a plemena dobytka chováte? Jaké druhy a odrůdy plodin pěstujete?
(Otázka je závislá na předchozí otázce.)
22. Jaké výrobky produkuje?
23. Jaký máte zvolený způsob distribuce?

Otázky, týkající se služeb jsou:

24. Jakou formu a druh ubytovacího zařízení poskytujete?
25. Jaká je úroveň Vašich ubytovacích služeb?
26. Jaká je maximální kapacita ubytovacího zařízení?
27. Kolik činí cena ubytování na osobu na noc?
28. Jakou formou jsou poskytovány stravovací služby?
29. Existují nějaké doprovodné programy, které poskytujete?
30. Jaké jsou nejoblíbenější doprovodné programy?
31. Co vše můžete nabídnout v okolí farmy?

4.5. Data zjištěná při interview

Ekofarma Filoun

Bratři Šourkovi vlastní Farmu Filoun, nacházející se v obci Plavy. Obec Plavy leží mezi Tanvaldem a Železným Brodem, při úpatí Mikšovy hory. Rozkládá se v údolí Kamenice, na jejím pravém břehu. Regionálně Plavy spadají do regionu Jizerské hory Libereckého kraje.

Farma

Farma Filoun je ekofarmou a byla založena roku 1991. Farma je registrována ve svazu ekologických zemědělců PRO-BIO Šumperk pod ev.č.000052 a rovněž produkty nesou značku Bio. Obě tyto certifikace jsou každoročně obnovovány na základě kontrol Biokont-CZ. Bratři Šourkovi převzali farmu po svém otci a rozdělili si ji. První z bratrů vlastní Penzion Filoun a druhý Farmu Filoun. Oba bratři si na začátku podnikání vytvořili podnikatelský plán, ze kterého postupně upouštěli. Farma vznikla z části vlastním zdrojem financování, a to v podobě vlastnictví pozemku, na kterém byla posléze farma vybudována a cizím zdrojem financování, v podobě úvěru a dotacemi od Evropské Unie na Program rozvoje venkova. Bratři Šourkovi museli na počátku svého podnikání vynaložit značné investice. Doba návratnosti těchto investic trvala 10 let. Rozloha farmy je 83ha. Farma vystupuje pod fyzickou osobou. Farmě jsou udělovány dotace na přelomu roku a činí průměrně 1 000 000 Kč. 80 % z těchto dotací putuje z Evropské Unie a 20 % z České republiky. Ceny si podnikatelé stanovují v závislosti na cenách ostatní konkurence, která distribuuje podobný sortiment výrobků. Farma se momentálně nachází v ziskových položkách. Průměrný měsíční zisk farmy se pohybuje okolo 20 000 Kč. S farmou nespolupracuje žádná cestovní kancelář, propagace je prováděna prostřednictvím internetových stránek a navigujících cedulí u hlavní silnice. Farma Filoun bývala vždy rodinným podnikem. Nyní náleží k farmě sjezdovka s lyžařským vlekem, který vlastní pan Šourek, vlastníci penzion, spolu s dalšími investory. Provoz farmy zajišťují spolu s majitelem ještě tři nerodinní zaměstnanci. Zaměstnanci jsou rozdělení do sekcí, péče o skot, provoz dojnice a výroba bioproduktů. V současné době bratři Šourkovi nechystají žádné velké úpravy v areálu farmy.

Zákazníci

Farma je zaměřena pouze na jeden segment zákazníků, na rodiny s dětmi. Rodiče vědí, že se jejich dětem nemůže nic stát, neboť farma není v blízkosti silničních ani železničních tratí, a proto nemusí mít své děti neustále na očích. Farma má vyžití zajištěné spíše pro děti než pro jejich rodiče. U penzionu můžeme nalézt hřiště, bazén, pískoviště a trampolínu a uvnitř penzionu dětský koutek. Farmu navštěvují především rodiny s dětmi z Prahy a Středočeského kraje. Majitel Farmy pan Šourek není příliš ochotný pouštět hosty k činnostem, které se týkají péče o skot či manipulací s nadojeným mlékem. Každý jednotlivý kus dobytka má svou krmnou směs, proto na tuto práci musí být osoba, která je zasvěcená do tohoto procesu krmení a stejně je tomu u výroby produktů. Hosté navštěvují stáje, dojírnu, seník a prodejnu, ale stávají se pouze pozorovateli.

Produkt

Farma je zaměřena na živočišnou výrobu a rostlinná výroba je prováděna jen jako krmivo pro skot. Farma si z vlastních luk vyrábí senáž, kterou zkrmuje od podzimu až do konce jara, kdy bude moci být skot vyhnán na pastvu. Na farmě jsou chována především mléčná plemena skotu. Největší podíl zaujímá Holštýnský černostrakatý skot, menší část pak Normanský skot. Farma vlastní i několik kusů plemene Gasconne, které jsou chovány spíše pro soukromou potřebu masa. Při velkém přebytku jsou rozbourané kusy masa prodávány. Dříve farma chovala ještě několik kusů plemene Českého strakatého skotu. Farma produkuje především mléčné bioprodukty, které jsou dále distribuovány. Hlavními produkty jsou měkké sýry přírodní nebo dochucené různým druhem koření, měkké sýry nakládané v oleji s různými ingrediencemi, máslo, podmásli, tvaroh a mléko. Mléko se na farmě prodává nepasterizované, čerstvé, ale distribuuje se již pasterizované. Produkty jsou distribuovány formou autodistribuce do potravin, do škol, školek, pekáren, samoobslužných prodejen a osobám přímo až do domu. Prodejny, které prodávají produkty farmy se nacházejí v Plavech, Desné v Jizerských horách, Jablonci nad Nisou, Lučany nad Nisou a Praha 3, 10, 5, 6, 8.

Služby

Penzion Filoun je druhem hromadného ubytovacího zařízení a formou penzion. Podle jednotné klasifikace pro hromadná ubytovací zařízení ho řadíme mezi dvouhvězdičkové penziony. Maximální kapacita penzionu je 27 lůžek. V penzionu najdeme dva dvojlůžkové pokoje s možností přistýlky, dva čtyřlůžkové pokoje a dva apartmány. Apartmány mají vlastní sociální zařízení se sprchovým koutem a obytnou místnost s kuchyňským koutem. Ceny ubytování se liší dle druhu ubytovací jednotky a dle měsíce, ve kterém se v penzionu ubytujete. Průměrná cena pokojů činí 320,- Kč za osobu na noc a cena apartmánů je průměrně 1200,- Kč na noc za apartmán. Děti do 3 let jsou ubytovány zdarma, děti do 10 let zaplatí polovinu ceny a za domácí mazlíčky zaplatíme 50,- Kč za noc. Stravovací služby jsou v penzionu značně omezeny. Hosté si mohou objednat k ubytování také snídani za poplatek 70,- Kč na osobu. Součástí apartmánů je kuchyňský kout, který slouží hostům pro přípravu vlastních pokrmů a pokoje penzionu mají společnou kuchyňku. Součástí penzionu je také malá nekuřácká hospůdka, která slouží hostům, turistům, kteří prochází okolo a místním obyvatelům. V hospůdce se nevaří teplé pokrmy, podává se jen studená kuchyně. Penzion poskytuje svým hostům velkou škálu doprovodných programů. Pro děti je zde dětské hřiště, prolézačky, pískoviště, trampolína, bazén, hřiště na banbington a pro dospělé možnost půjčení lyží a skútru, tandemové seskoky, krytá venkovní místnost se stolním tenisem, lyžování a altán s grilem. V blízkosti penzionu najdeme mnoho možností pro turistiku. Nedaleko penzionu se nachází Tomovy parky, známé místo na pikniky, nová regionální cesta a rozhledna Černá studnice, sjezdovka s lyžařským vlekem.

Ekofarma U Kotyků

Rodina Kotyků, kteří vlastní Ekofarmu U Kotyků, působí v obci Roztoky u Jilemnice. Roztoky u Jilemnice se nacházejí asi 5 km jižně od Jilemnice, severně od Nové Paky. Roztoky u Jilemnice náleží do regionu Krkonoše, které jsou nejznámějším pohořím v České republice. Krkonoše jsou též regionem Libereckého kraje.

Farma

Ekofarma U Kotyků, jak je z názvu jasné, je ekofarmou. Farma byla založena roku 1992 manželi Kotykovými, kteří ji vlastnili až do poloviny roku 2011, kdy bylo vlastnictví farmy přepsáno na syna. Farma je rodinným podnikem a má celkem 4 zaměstnance, kteří jsou rodinní příslušníci. Na začátku podnikání si manželé Kotykovi vypracovali podnikatelský záměr, kterého se drželi. Po dvou letech se rozhodli ekologicky hospodařit a z farmy vytvořit ekofarmu. Rozloha ekofarmy činí 108ha. Farma je již od počátku financována jen z vlastních zdrojů vlastníků. Majitelé farmy veškeré vydělané peněžní prostředky investují zpět do farmy. Není známa přesná doba návratnosti investic, jelikož peněžní prostředky farmy neustále kolují. Farma vystupuje navenek jako fyzická osoba. Výše měsíčních nákladů farmy je 30 tisíc korun. Většinou část tvoří náklady na pohonné hmoty, které slouží pro přepravu skotu do jatek. Farma se nyní nachází v ziskových položkách a její průměrný měsíční zisk činí 15 tisíc korun. Ceny nejsou tvořeny podle žádného pravidla, jsou pouze přibližné cenám hovězího masa neekologicky chovaného skotu dle ceníků České republiky. Farmě jsou udělovány dotace ve výši průměrně milion korun ročně z evropských dotačních fondů, doplněné národními dotačními fondy, které v České republice vyplácí Státní zemědělský intervenční fond. Farma do loňského roku spolupracovala s cestovní kanceláří z Liberce, jelikož se obě strany nemohly dohodnout na stejných podmínkách smlouvy, bylo od smlouvy nakonec odstoupeno. Na farmě dojde v nejbližší době k velkým změnám. Majitelé chystají výstavbu nové budovy, která bude mít více účelů. Hlavní část bude zaujímat restaurace, kde se budou připravovat pokrmy výhradně ze surovin pocházejících z farmy. První patro budovy bude sloužit k ubytování hostů a část budovy bude také zaujímat chladírna.

Zákazníci

Farma není zaměřena pouze na jeden segment zákazníků. Nejvíce se farma zaměřuje na rodiny s dětmi, které mají na farmě spoustu vyžití. Dalším preferovaným segmentem jsou vybíraví zákazníci, kterým záleží na kvalitě a posledním segmentem jsou školy. Na některé segmenty zákazníků je restaurace již plně připravena. V areálu farmy se nachází houpačky, prolézačky, pískoviště a majitelé farmy vždy chystají pro děti velký zábavní program. Jedná se o noční i denní „bojovky“, „bobříky“ a „schovky“. Hosté dojíždějí ke Kotykovým z celé republiky. Největší zastoupení však zaujímají hosté přijíždějící ze severních Čech a

z Prahy. Hosté se rádi zapojují do činností farmy. Děti většinou pečují o králíky a kozy. Ostatní hosté se zajímají spíše o dobytek nebo koně. Obsazenost farmy samozřejmě závisí na sezónách. Hlavní sezóny jsou od května do září a od prosince do února. V tuto dobu navštíví farmu v průměru 40 osob za měsíc. Mimosezóny trvají od října do listopadu a od března do dubna. V mimosezónách nenavštěvuje farmu nikdo.

Produkt

Farma je zaměřená na živočišnou výrobu. Zabývá se chovem masného plemene skotu Aberdeen Angus, který je založen na ekologickém zemědělství. Dále farma pěstuje zeleninu, která slouží z jedné poloviny pro soukromou potřebu majitelů farmy a druhá polovina je prodávána přímo na farmě. Rozbourané části skotu jsou distribuovány určitým osobám na základě závazné, předběžné objednávky.

Služby

Ubytovací služby jsou poskytovány formou ubytování v soukromí. Druhem ubytovacího zařízení je ubytování v obytných místnostech objektu. Ubytovaní hostů je v oddělené budově od ubytování majitelů farmy. Dle doporučení upravující základní ukazatele pro poskytování ubytovacích služeb v rámci ubytování v soukromí, v kempech, chatových osadách a turistických ubytovnách se ubytování na farmě U Kotyků řadí do druhé třídy ubytování v soukromí, tudíž má tři hvězdičky. Součástí každé ubytovací jednotky je sociální zařízení a kompletně vybavená kuchyně. Ubytovací zařízení má kapacitu maximálně 12 lůžek a 3 přistýlky. Cena ubytování na osobu na den činí 280,- Kč. Stravovací služby nejsou automaticky poskytovány se službami ubytovacími. Zajištění stravování záleží na domluvě s majiteli farmy. Farma má možnosti na poskytování pouze snídaní, po dokončení nové budovy penzionu budou stravovací služby zajištěny v plném rozsahu. Farma nabízí projížďky na koni, v bryčce a v zimě na saních, konzumaci vlastních produktů farmy, možnost večerního posezení u ohně, opékání buřtů nebo rožnění jehňat. V okolí farmy se nachází koupaliště, tenisové kurty, krytý bazén, lyžařský areál, rybník s volným přístupem k rybaření a lesy vhodné k houbaření. Nedaleko se nachází Český ráj, který je vhodný k výletům.

5. Zhodnocení výsledků a doporučení

Ekofarma U Kotyků

Současný stav ekofarmy U Kotyků bych zhodnotila jako dobrý, jelikož všechny služby poskytované na farmě nejsou v příliš dobré kvalitě. Okolí farmy, a s tím spojené doprovodné programy, jsou na vynikající úrovni. Též ochotu majitelů zapojit hosty do provozu farmy shledávám za velmi příznivé, oproti tomu ubytovací a stravovací služby shledávám za nedostačující.

Vzhledem k nedostačujícím ubytovacím službám, distribuci výrobků a především stravovacím službám bych majitelům farmy U Kotyků doporučila skutečně dokončit plánovanou výstavbu nové budovy v areálu farmy. Ta by měla sloužit jako penzion s restaurací, kde by byl zaměstnaný zkušený šéfkuchař a kde by se připravovaly pokrmy pouze ze surovin vyprodukovaných na farmě. Součástí nové budovy by měla být také chladírna. Majitelé farmy nyní nemají prodejní místo, proto bych doporučila k budoucí budově penzionu s restaurací připojit přístavbu nebo vyčlenit místo přímo v budově, kde by se nacházelo prodejní místo produktů neboli „masna“. Náklady na vybavení „masny“ bez stavebních úprav jsou následující.

Tabulka 1 Náklady na vybavení prodejního místa

Chladicí pult (rozměry:1080x775x600mm)	40 288 Kč
Nerezová lednice se skleněnými dveřmi	33 108 Kč
Řeznický stůl (rozměry: 1500x700x850mm)	23 900 Kč
Řeznický špalek (rozměry: 500x500x900mm)	9 535 Kč
Registrační pokladna SHARP	9 468 Kč
Mlýnek na maso	8 519 Kč
Nářezový stroj	8 544 Kč
Váha (do 50 kg)	4 920 Kč
Nerezové umyvadlo	3 448 Kč
Set výložných plechů na maso (10 setů)	2 640 Kč
Náčiní potřebné k provozu	5 000 Kč
Celkem s DPH	149 370 Kč

Zdroj: sestaveno autorkou

Majitelé farmy všechny úpravy financují z vlastních zdrojů, proto pro ně není toto doporučení aktuální. Doporučení je pro ně ale zajímavé a budou s mým návrhem do budoucna počítat jako s plánem pro případnou realizaci.

Změna, kterou bych dále doporučila, se týká webových stránek farmy. Internetové stránky jsou v dnešní době nezbytnou součástí propagace. Internetové stránky jsou velice jednoduše zpracované, postrádají moderní přehledný design. Nedostačující je popis farmy, ubytovacích služeb, výrobků, zvířat, doprovodných programů a prodejních míst.

Pro majitele farmy jsem navrhla řešení. U společnosti Varhall Company, která poskytuje služby tvorby webových stránek, by byly nové moderní, přehledné stránky financovány následovně.

Tabulka 2 Náklady na webové stránky

Balíček webových stránek Classic (12 stránek)	8 000 Kč
Grafický návrh	6 000 Kč
Realizace designu	3 000 Kč
Sepsání textu (500 Kč/stránku)	6 000 Kč
SEO optimalizace	3 000 Kč
Fotogalerie	3 000 Kč
Pravidelná údržba	500 Kč/měs
Celkem bez DPH	29 000 Kč
Celkem s DPH	34 800 Kč

Zdroj: sestaveno autorkou

S majiteli farmy jsem prodiskutovala výše uvedené náklady na webové stránky a majitelé je shledali za přijatelné.

Ekofarma Filoun

Ekofarma Filoun je dobře zavedenou a prosperující farmou. Ubytovací služby, distribuce výrobků, prodejní místa, doprovodné programy a výrobky samotné jsou na

velmi dobré úrovni. Farmě už prakticky není co doporučit, aby se v oblasti svého podnikání zlepšila.

Majitelům farmy bych doporučila pouze jediné, a to spolupráci s cestovní kanceláří, která by zaplnila volné ubytovací kapacity a tím pomohla majitelům zvýšit jejich zisky.

Pro účely této bakalářské práce jsem kontaktovala cestovní kancelář Régio, která je provozovaná společností Region, spol. s r. o. se sídlem v Kyjově. Společnost je zapsána u Krajského soudu v Brně a je držitelem koncesní listiny na předmět podnikání „Provozování cestovní kanceláře“.

Cestovní kancelář Régio nabízí spolupráci majitelům chat, chalup, apartmánů, penzionů, hotelů, statků a dalších objektů. Rezervace si může host udělat prostřednictvím serverů www.chata.cz, www.pampeliska.cz, www.j-morava.cz, www.hory365.cz, www.dovolena365.cz, www.bukovansky-mlyn.cz nebo www.penzion-regio.cz.

Majitelé farmy by s cestovní kanceláří Régio uzavřeli jednoduchou obchodní smlouvu. Ihned po uzavření smlouvy je objekt zařazen na webovou prezentaci. Platby jsou cestovní kanceláři uhrazeny ještě před nástupem klienta. Cestovní kancelář požaduje provizi ve výši 20% z pultových cen, avšak na serveru pampeliska.cz je prezentace objektu zcela zdarma. Parametry prezentující na serverech cestovní kancelář Régio jsou následující.

Tabulka 3 Parametry prezentace

	<u>Penzion Filoun</u>		
	Plavy	Max. osob: 27	Cena za osobu od:
	Jizerské hory		320 Kč/noc
	Zobrazit	ubytování na venkově	 Detail
	na mapě	agroturistika	

Zdroj: sestaveno autorkou

Po předložení mého návrhu doporučení majitelé farmy shledali spolupráci s cestovní kanceláří za prospěšnou. V současné době prověřují různé možnosti spolupráce s několika cestovními kancelářemi, která ovšem závisí na několika požadavcích majitelů.

6. Závěr

Cílem mé bakalářské práce bylo zhodnocení stávajícího stavu podnikání v agroturistice a venkovské turistiky a v závislosti na tomto zhodnocení zpracování doporučení pro zlepšení stavu podnikání.

Obě farmy vybrané k analýze současného stavu byly prověřeny prostřednictvím otázek kladených při interview. Zjištěná data byla analyzována na základě vlastních poznatků, které byly nabyty prostřednictvím literatury. Nalezla jsem jisté nedostatky, které jsem v poslední části zhodnotila a dodala doporučení na jejich zlepšení.

Nejpodstatnější částí bakalářské práce bylo navrhnout doporučení pro zlepšení stávajícího stavu podnikání. Ekofarma Filoun je v současné době prakticky bez nedostatků, proto se navrhované doporučení týká spolupráce s cestovní kanceláří Régio, která zaplní volnou kapacitu penzionu a tím zvýší jejich příjmy. Ekofarma U Kotyků má oproti ekofarmě Filoun značné nedostatky v podobě nedostačujících ubytovacích a především stravovacích služeb a propagace. Mé doporučení pro tuto ekofarmu spočívalo v dokončení výstavby penzionu s restaurací, zařazení prodejního místa do nové budovy a modernizace webových stránek.

Agroturistika je v současné době velice perspektivním odvětvím cestovního ruchu. Mnoho podnikatelských subjektů, vlastníků zemědělskou půdu a hospodářská zvířata, poskytuje služby ubytovací a tím plnohodnotně agroturistiku. Liberecký kraj je v současné době oblastí perspektivní pro rozvoj agroturistiky, především kvůli svým přírodním podmínkám.

7. Seznam tabulek a schémat

Tabulka 1	Náklady na vybavení prodejního místa	44
Tabulka 2	Náklady na webové stránky	45
Tabulka 3	Parametry prezentace	46
Schéma 1	Druhy cestovního ruchu	16
Schéma 2	Formy cestovního ruchu	17
Schéma 3	Faktory při zahájení podnikání	30

8. Použité zdroje

Použitá literatura

- [1] HESKOVÁ, M. A KOL. Cestovní ruch. 1. vyd. Praha: Fortuna. 2006. ISBN 80-7168-948-3
- [2] HORNER, S., SWARBROOKE, J. Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času: Aplikovaný marketing služeb. Praha: Grada Publishing. 2003. ISBN 80-247-0202-9
- [3] Institut výchovy a vzdělávání Ministerstva zemědělství ČR, Svaz podnikatelů ČR v agroturistice. Doporučení upravující základní ukazatele pro poskytování ubytovacích služeb v rámci vesnické turistiky a agroturistiky, včetně jejich klasifikačních znaků pro jejich zařazování do tříd. 1. vyd. Praha: Institut výchovy a vzdělání ministerstva zemědělství České republiky. 1995
- [4] POUROVÁ, M. Agroturistika. 1. vyd. Praha: Credit. 2002. ISBN 80-213-0965-2
- [5] ROSA o.p.s. Agroturistika, praktický rádce. České Budějovice: Rosa. 2002
- [6] STŘÍBRNÁ, M.. Venkovská turistika a agroturistika. 1. vyd. Praha: Profi Press. 2005. ISBN 80-86726-14-2
- [7] DROBNÁ, D., MORÁVKOVÁ, E. Cestovní ruch pro střední školy a veřejnost. 1. vyd. Praha: Fortuna. 2004. ISBN 80-7168-901-7
- [8] PALATKOVÁ, M. Marketingová strategie destinace cestovního ruchu. 1. vyd. Praha: Grada Publishing. 2006. ISBN 80-247-1014-5
- [9] ORIEŠKA, J. Technika služeb cestovního ruchu. 2. čes. vyd. Praha: Idea servis. 1999. ISBN:80-85970-27-9
- [10] ŠKODOVÁ PARMOVÁ, D. Agroturistika. České Budějovice. 2007. ISBN 978-80-7394-009-6
- [11] POUROVÁ, M. Marketing a management venkovského cestovního ruchu. 1. vyd. Praha: Vysoká škola cestovního ruchu a teritoriálních studií v Praze. 2010. ISBN 978- 80-254-7787-8
- [12] JAKUBÍKOVÁ, D. Marketing v cestovním ruchu. 1. vyd. Praha: Grada Publishing 2009. ISBN 978-80-247-3247-3
- [13] PODHORSKÝ, M. Liberecký kraj. 1. vyd. Praha: Freytag & Berndt. 2002. ISBN 80-7316-032-3
- [14] KAUFMANN, J.-C. Chápající rozhovor. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství. 2010, ISBN 978-80-7419-033-9

- [15] HRON, J., LHOTSKÁ, B., MACÁK, T. Teorie řízení. Praha. 2009. ISBN 978-80-213-1913-4
- [16] POKORNÝ, P. Liberec, Jizerské hory, Západní Krkonoše. 1. čes. vyd. Praha: Jan Vašut s.r.o. 2005. ISBN:80-7236-385-9

Internetové zdroje

- [20] Krajský úřad Libereckého kraje. Přírodní a historické zajímavosti Libereckého kraje [online]. [cit. 2011-12-16]. Dostupné z: <<http://old.liberecky-kraj.cz/cs/hlavni-menu/zajimavosti-a-cile.html>>
- [21] Krajský úřad Libereckého kraje. Kultura a zábava Libereckého kraje [online]. [cit. 2011-12-16]. Dostupné z: <<http://old.liberecky-kraj.cz/cs/hlavni-menu/kultura-a-zabava.html>>
- [22] Krajský úřad Libereckého kraje. Turistika Libereckého kraje [online]. [cit. 2011-12-16]. Dostupné z: <<http://old.liberecky-kraj.cz/cs/hlavni-menu/turistika.html>>
- [23] Extra dovolená. Nejnavštěvovanější místa světa. [online] [cit. 2012-03-07]. Dostupné z: <<http://www.extradovoleny.com/15-nejnavstevovanejsich-atrakci-roku-2009>>
- [24] Wikipedie. Interview [online]. [cit. 2012-03-08]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Interview_%28sociologie%29>
- [25] Liberecký kraj. Obecné informace o Libereckém kraji [online]. [cit. 2012-03-11]. Dostupné z: <<http://liberecky-kraj.kraj-lbc.cz/page22>>
- [26] Liberecký kraj. Analýza Libereckého kraje [online]. [cit. 2012-03-12]. Dostupné z: <www.kraj-lbc.cz/.../priloha_c2_sur_lk_analyza_lk_1539d81e3d.rtf>
- [27] Podnikatel.cz. Obchodní zákoník [online]. [cit. 2012-03-25]. Dostupné z: <<http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-c-513-1991-sb-obchodni-zakonik/cast-prvni-hlava-i/>>

9. Seznam příloh

Příloha 1 15 nejnavštěvovanějších turistických destinací roku 2009

Příloha 2 Ekofarma U Kotyků

Příloha 3 Geografická mapa Libereckého kraje

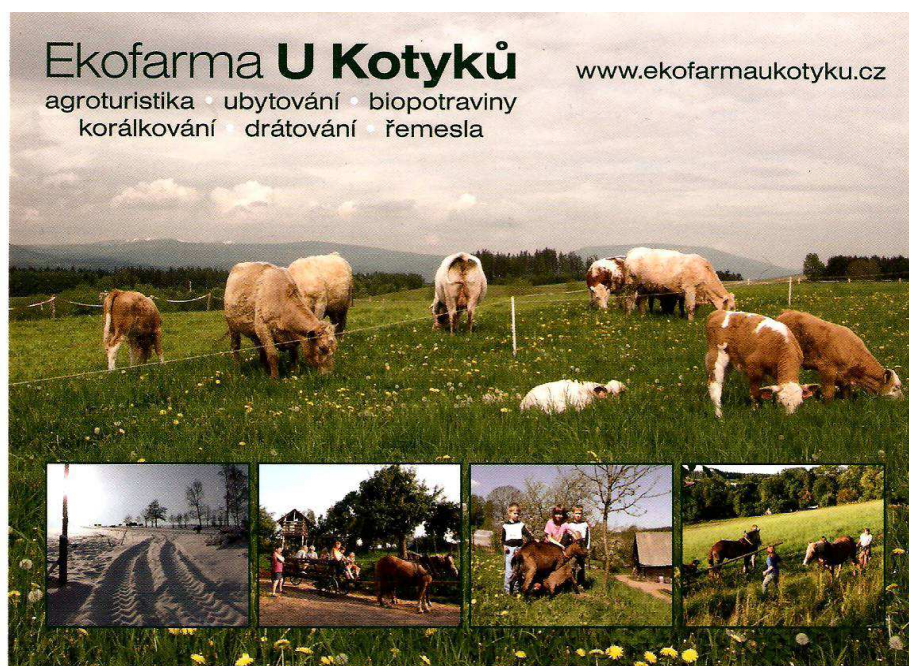
10. Přílohy

Příloha 1 15 nejnavštěvovanějších turistických destinací roku 2009

Pořadí	Místo	Město	Země	Návštěvnost
1.	Times Square	New York	USA	34 milionů
2.	National Mall, Memorial Parks	Washington D.C.	USA	25 milionů
3.	Disneyland Florida	Florida	USA	16,6 milionů
4.	Trafalgar Square	Londýn	Anglie	15 milionů
5.	Disneyland Anaheim	Anaheim	Kalifornie	14,7 milionů
6.	Niagárské vodopády	New York a Ontario		14 milionů
7.	Fisherman's Wharf	San Francisco	Kalifornie	13 milionů
8.	Tokyo Disneyland	Tokyo	Japonsko	12,9 milionů
9.	Notre Dame de Paris	Paříž	Francie	12 milionů
10.	Disneyland Paříž	Marne-La-Vallee	Francie	10,6 milionů
11.	Velká čínská zeď		Čína	10 milionů
12.	The Great Smoky Mountain National Park	Tennessee	Severní Carolína	9,2 milionů
13.	Universal Studios	Osaka	Japonsko	8,5 milionů
14.	Bazilika du Sacré-Coeur de Montmartre	Paříž	Francie	8 milionů
15.	Museum du Louvre	Paříž	Francie	7,5 milionů

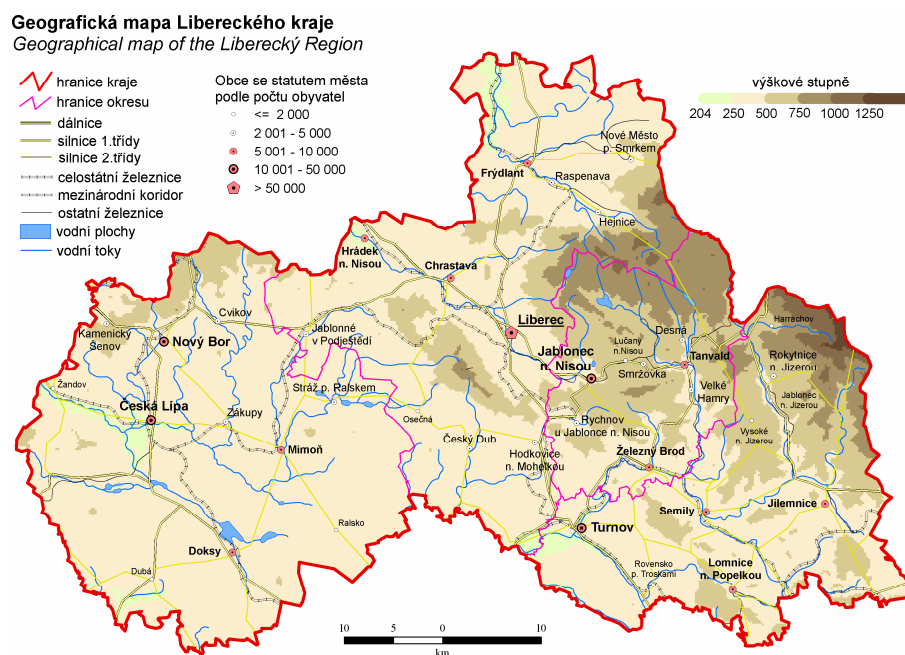
Zdroj: <http://www.extradovolena.com/15-nejnavstevovanejsich-atrakci-roku-2009>

Příloha 2 Ekofarma U Kotyků

Zdroj: pohlednice zakoupená autorkou

Příloha 3 Geografická mapa Libereckého kraje

Zdroj: < <http://www.liberec.czso.cz/xl/edicniplan.nsf/kapitola/13-5101-08-2008-17> >

